

1. CLOVER

Clover Hamill se pokusil spočítat si, jak velký bude jeho díl skromného narozeninového koláče, který matka právě vynesla ven z vozu. Tři sta šedesáti stupňový koláč děleno devíti lidmi rovná se čtyřicet stupňů pro každého, ale to pouze v tom případě, že plátky budou krájeny rovnoměrně, což se zřídka podařilo. Clive, který měl rád pozornost ostatních, se zhostil úkolu dort rozdělít – a to pro jeho mladšího bratra nevěstilo nic dobrého. Ne že by si Clive sám nechal ten největší kousek – ačkoli by ho za to nikdo neodsuzoval, protože to byly přeci jeho narozeniny –, ale určitě odkrojí velký kus nejprve mamince, která dort upekla, dále tátovi a Eddiemu a Burnsovi, jelikož chlapi potřebovali z něčeho načerpat sílu, a taky Michaelovi, protože by se jinak vztekal, a nakonec Gemmě a Floře, protože to byly holky. Clover si spočítal, že bude rád, když dostane dvaceti stupňový kousek. A jelikož byl koláč vysoký asi čtyři palce a v průměru měřil asi deset palců, bude jeho příděl představovat nějakých... ani ne sedmnáct krychlových palců. Asistent Bernstein by s počty zašel ještě dál – například by spočítal obsah kalorií v koláči v závislosti na přidávaných ingrediencích –, ale Cloverovi se ještě nedostalo potřebného vzdělání na to, aby mohl provést takovou matematickou operaci.

Jeho matka položila koláč na chatrný stůl. Osamělá svíčka ze včelího vosku se přímo uprostřed koláče nořila do těsta, ale větřík ji už stihl zhasnout. Kdyby byli doma v Anchoru, všechno by bylo o tolik lepší. Namísto koláče by měli dort alespoň dvojnásobné velikosti, seděli by

v tmavé místnosti, kterou by osvětloval pouze plamen svíčky, jenž by na zdi házel stíny, a všichni by byli v teple a v pohodlí a v čistém prostředí.

Ale nebyli doma. Byli na cestě. A na cestě se člověk musí spokojit s tím, co je.

Clover si uvědomil, že mu uniklo prvních pár veršů z narozeninové písničky. Včas se ale k ostatním připojil, aby bratrovi popřál dlouhý život plný radosti – ve jménu Otce i Dcery i Gravitace svaté. Clive zavřel oči a vypadal vážně, jako by se modlil, přestože si nejspíš jen přál jeden dárek navíc od Gemmy. A pak naznačil, že se snaží sfouknout svíčku. Všichni se zasmáli.

„Osmnáct let.“ Honor Daniel Hamill hvízdнул a pak poplácal Cliva po rameni. „Nevěřil jsem, že se toho dne dožiju.“

„Mně vůbec nepřipadá jako dospělý muž,“ řekl Burns ve stylu svého osobitého humoru.

Eddie Poplin zamžoural směrem k horizontu. „Měli bychom si pospíšet,“ řekl. „Zbývá posledních pár hodin předtím, než se setmí.“

Eddie byl otcem Gemmy, Flory a Michaela a v putovním duchovenstvu zastával funkci „chlapa pro všechno“ (technicky vzato to byl takový „factotum“ – to slovo Clover vždy zbožňoval, ale teď se mu líbilo ještě víc, protože už měl dostatečnou znalost latiny na to, aby ho dokázal přeložit: „dělat všechno“).

Jakmile Clover dojedl svoji porci koláče (jeho kousek měl spíš patnáct stupňů a jeho spodní část byla připálená), zahlédl bratra, jak odchází s dalšími muži směrem k mýtině, kde se mělo konat shromáždění. Clive zamával Gemmě na rozloučenou a ona mu jeho pozdrav s nesmělým úsměvem oplatila.

V Cloverově nitru ožil jakýsi temný přízrak závidosti. Cítil se, jako by se měl po někom ohnat nebo se pozvracet. Možná že by k tomu i došlo, pokud by ho zezadu neobjal pár rukou od mouky. Ujistil se, že se Gemma nedívá, teprve potom se v matčině objetí uvolnil a zvláčněl,

jako když se na tvrdý chléb nalije trocha vody a na několik minut se dá do trouby.

„Vypadá to, že lítáš myšlenkami jinde, drahoušku. Je všechno v pořádku?“

„Jasně, mami.“

Ellena Hamillová se podívala stejným směrem jako její syn, který pozoroval muže, jak dávají dohromady stanové tyčky.

„Vždyť víš, že se taky dočkáš. Dva roky uplynou jako voda.“

„Já vím.“

Otočila si ho čelem k sobě a popadla ho za ramena. Cloverova výška byla z těch tisíců nespravedlností, kterých se na něm Bůh dopustil, pro něj tou nejbolestivější. Zatímco Clive vypadal, že bude po otci, který převyšoval téměř všechny, se kterými se setkal, pro Clovera to ani v nejmenším neplatilo. Když stál tváří v tvář matce, měli oba oči na stejné úrovni.

„Věř nebo ne, dospívání není tak růžové. Tvůj bratr je teď v očích Boha dospělý muž, ale být dospělý znamená nést zodpovědnost.“

„Zvládl bych to.“

„Neříkám, že bys to nezvládl. Říkám jen, že by sis měl užívat, dokud žádnou zodpovědnost nemáš. Nebude tomu tak navždy.“ Matčiny oči byly plné takové ryzí něhy, že se musel podívat jinam.

„Víš, že jsme na tebe s tátou moc pyšní?“

„Vím, že *ty* jo.“

„Daniel taky. Jenom to neumí dát najevo.“

„Clivovi to najevo dává.“

„Clive si zvolil snazší cestu. Nebo možná ne snazší, ale takovou, které tvůj táta rozumí. Tebe si všimla Knihovna, učíš se všechny ty věci... Myslím si, že má z tebe tak trochu strach.“

Clover při tak zřejmé lži vykulil oči. „Proč by měl mít ze mě strach? Stěží se něco naučím. Nevěřila bys, kolik mají pravidel.“

„Na pravidlech není nic špatného, Clovere. Co nám říká Filia o vědomostech?“

Matka mohla mít na mysli mnoho různých veršů, ale Clover už věděl, v čem nacházela zalíbení. Když přišla řeč na evangelia, dávala přednost evangeliu podle Jieha a Ivana před evangeliem podle Armelley (a *nikdy* nechtěla slyšet nic o Nelsonovi). „Učení je světlo,“ citoval.

„To je pravda.“ Objala ho. „Jen nechci, abys mi zmizel dřív, než budeš opravdu muset.“

„Dobře.“

Naposledy ho sevřela v náručí. „Měl by ses pustit do ladění. Práce ti udělá dobře.“

„Jasně, mami.“

Utřel si ruce od koláče do kalhot a zamířil do menšího vozu. Dole na mýtině mezitím muži narovnali plachtu, která nyní ležela na trávě a připomínala obrovskou splácnutou houbu. Burns si sundal košili a dal tak na odiv svou svalnatou hrud'. Burns byla pouze jeho přezdívka (jestli se to vůbec dalo pokládat za přezdívku, když své skutečné jméno odmítal komukoli říct). Ačkoli byli společně na cestě už téměř čtyři měsíce, Clover tomu muži stále nevěřil. Burns byl seržantem sloužícím Protektorátu a jeho úkolem bylo chránit je, když šířili slovo Boží v oblastech zvaných Chvosty. Ale už byli před touto cestou na množství jiných a nikdy žádnou ochranu nepotřebovali. Opravdu byl svět stále nebezpečnější, nebo byla Burnsova přítomnost jen další příklad přibývajících vměšování se Protektorátu do věcí Církve?

Clive říkal, že v Anchoru slyšel o seržantovi různé věci – že se narodil mimo Descendenci, že se oženil se zajatou wesahskou válečnicí, že během rvačky v baru vyrazil jednomu muži oko. Ale jediné, čeho byl Clover svědkem, byly seržantovy nemístné vtipy a hluboké přemítání. A proč nikdy při bohoslužbě nesklonil hlavu a nikdy s nimi nezpíval?

Co hledal, když jako hladový dravec přimhouřenýma očima sledoval dav, který se pod stanovou plachtou scházel k modlitbě?

Eddie a honor Hamill konečně pospojovali jednotlivé části hlavní konstrukce stanu dohromady a všichni čtyři muži se vrhli pod tkaninu. Vypadali jako hýbající se chodidla pod prostěradlem. Zdálo se, že stan se ve středu zvedl do vzduchu úplně sám, jako kdyby zlý duch sáhnul dolů z nebe, chytil látku mezi ukazováček a palec a zatáhl. Muži se vynořili zpod přední chlopně o chvílku později, všichni zpocení a rudí v obličejích. Vztyčování stanu byla náročná práce a nyní, když byl Clive mužem, musel před každým shromážděním přiložit ruku k dílu i on.

Bylo to pro Clovera takové malé zadostiučinění.

V malém voze byly lanem ke stěnám pevně připoutány schránky z měkké kůže, ve kterých se skladovaly nástroje. Clover rozvázal uzly a schránky vyskládal ven do jedné řady a pak vytáhl kovovou ladičku, dárek od otce k jeho desátým narozeninám.

Jen málo věcí se na světě nemění, řekl mu tenkrát honor Hamill. *Toble je jedna z nich.*

Měl pravdu. Nezáleželo na tom, kolik je hodin, ani na postavení hvězd nebo počasí, protože z ladičky se vždy ozvalo pronikavé G jako volání do zbraně v boji proti chaosu.

Clover poklepal kovem na dřevěnou podlahu vozu. Způsob, jakým ten zvuk vznikl, byl svým způsobem magický, jelikož se vynořil jen tak ze vzduchu. Nebylo to poprvé, co ho napadla otázka, díky čemu se vlastně jeden tón odlišuje od jiného. Kdyby to měl popsat slovy, řekl by, že to má něco společného s tím, jak rychle se tón zmítá v uchu – ale to nebylo úplně správné vysvětlení. Jednou poprosil Bernsteina, aby mu to vysvětlil, ale vyšlo z toho najevo, že akustika je další z těch předmětů, na které byl ještě příliš malý.

Začal ladit svou mandolínu, pak Gemminy housle, otcovu baskytaru a bratrovu kytaru. Byla to úzkostlivá a jemná práce. Měli navíc jen tolik

strun, aby jim vystačily na cestu. A vzhledem k teplým dnům a změnám ve vlhkosti a nadmořské výšce při přechodu Špičáků – což bylo horské pásmo na východ od Anchoru – nebylo možné předejít jejich přetrhávání. Během předposlední cesty byl Clive nucený hrát celý měsíc na kytaru jen o pěti strunách.

Dnešek byl ale šťastný den a všechny struny zůstaly nepoškozené. Clover uložil kytaru zpátky do pouzdra a začal nosit nástroje jeden po druhém do stanu, který byl nyní již vypnutý a zakolíkovaný. Eddie uvnitř zavěšoval velký prstenec, zatímco Clive a dvě menší děti Poplinových odhazovali pryč kameny, o které by mohl někdo při tanci škobrtnout. Clover chtěl odnést z vozu poslední věci, když vtom vstoupila Gemma se dvěma hrnky borovicového čaje. Jeden podala otci a druhý nabídla Cloverovi.

„A co Clive?“ zeptal se.

„Jemu už jsem čaj uvařila. Má přeci narozeniny, ne?“

„To jo.“

Pokaždé měla starost nejprve o Cliva. Nezáleželo na tom, jestli má narozeniny.

Gemma Poplinová měla sedmnáct let a narodila se rok po Clivovi a rok před Cloverem. Clover o ní smýšlel tak, jak by neměl – nejen proto, že toužebné myšlenky se vymykaly tomu, co bylo svaté, ale také proto, že nebyla jeho, aby si na ni tak pomýšlel. Eddie byl nejlepším přítelem honora Hamilla již od chlapeckých let a přicházel v úvahu pouze sňatek mezi jejich prvorozenými dětmi. Clive to samozřejmě věděl, proto se ke Gemmě choval tak, jako ke každé jiné dívce, která mu podlézala. Nebyl na ni sprostý, nic takového. Jen si jí nevšímal, stejně tak jako člověk nedbá na věci, které mu spadnou do klína, aniž by o ně musel bojovat.

I kdyby Gemma *nebyla* Clivovi zaslíbena, rozhodně by se do Clovera nezamilovala. Žádná dívka nechtěla mladšího manžela, navíc manžela, jehož společenské chování by se dalo přirovnat ke způsobům zdivočelého psa.

V Gemminých očích tak bude navždy jen mladším bratrem, i kdyby si sebevíc přál, aby tomu bylo jinak.

„Nejsi nějaký skleslý?“ zeptala se ho Gemma. Clover vyzvedl kontrabas na stupínek a pak seskočil zpátky na zem. „Proč se mě na to každý ptá? Kvůli čemu bych měl být skleslý?“

„To nevím. Možná proto, že tvůj bratr oslavil osmnácté narozeniny? Vím, že to není jednoduché...“

„Jsem v pohodě.“

„To je dobře. Protože dnes večer nechci tancovat s rozmrzelými kluky.“ Naklonila se k němu (byla samozřejmě asi o palec vyšší než on) a zašepkala mu do ucha. „Věnuješ mi jeden tanec, že jo?“

Clover si nemohl pomoci a usmál se. „Na tu nejpomalejší písničku.“

Gemma změnila hlas. „V tom případě na tebe budu čekat v nejtemnějším koutě místnosti.“ V očích se jí zablesklo, otočila se na patě a zmizela ze stanu.

Mluvili spolu tímto způsobem, ale byla to jen hra se slovy. Nikdy by se v nejtemnějším koutě místnosti nescházeli. A pokud by spolu toho večera tančili, byli by spíš jako bratranec se sestřenicí než zamilovaný pár.

Vše je v rukou Božích, řekl by Cloverův otec. Ale ta myšlenka ho zřídka dokázala uklidnit tak, jak otec zamýšlel. Ve skutečnosti se totiž většinou zdálo, že Bůh má ve všem naprostý zmatek.